

Martin McDonagh

THE PILLOWMAN

(The Pillowman)

Vertaling Tom Kleijn

Personen:

Tupolski
Ariel

Katurian
Michal

© Martin McDonagh, 2003
Dramatists Play Service, Inc.
440 Park Avenue South
New York, NY 10016
www.dramatists.com

© Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 2004

Eerste bedrijf, scène 1.

Verhoorkamer politiebureau. KATURIAN zit aan een tafel midden op het toneel, hij is geblinddoekt. TUPOLSKI en ARIEL komen binnen en gaan tegenover hem zitten. TUPOLSKI met een archiefdoos waarin een grote stapel papieren.

TUPOLSKI

Meneer Katurian, dit is inspecteur Ariel. Ik ben inspecteur Tupolski... Wie heeft dat laten zitten?

KATURIAN

Wat?

TUPOLSKI verwijderd de blinddoek.

TUPOLSKI

Wie heeft dat laten zitten?

KATURIAN

Ehm, die man.

TUPOLSKI

Waarom heeft u hem niet afgedaan? Dat ziet er zo stom uit.

KATURIAN

Ik dacht dat dat niet mocht.

TUPOLSKI

Het ziet er zo stom uit.

KATURIAN *(Pauze)*

Ja.

TUPOLSKI *(Pauze)*

Zoals ik zei, dit is inspecteur Ariel en ik ben inspecteur Tupolski.

KATURIAN

Goed, allereerst wil ik u zeggen dat ik alle respect heb voor u en voor wat u doet en ik help u graag waar ik maar kan. Ik heb heel veel respect.

TUPOLSKI

Nou, dat is goed om te horen.

KATURIAN

Ik ben niet een van die... weet u?

TUPOLSKI

Een van die wat?

KATURIAN

Een van die mensen die geen respect hebben voor de politie. Ik heb nog nooit van mijn leven problemen met de politie gehad. Nog nooit van mijn leven. En ik...

ARIEL

Nog nooit problemen gehad tot nu toe, bedoelt u.

KATURIAN

Hè?

ARIEL

Ik herhaal... U heeft nog nooit problemen met de politie gehad tot nu toe. Bedoelt u.

KATURIAN

Heb ik nu problemen met de politie?

ARIEL

Wat doet u anders hier?

KATURIAN

Ik help u met uw onderzoek, dacht ik.

ARIEL

Dus we zijn vrienden van u, we hebben u hier mee naartoe gesleept voor een gezellig bezoekje, alsof we vrienden van u zijn?

KATURIAN

U bent geen vrienden van mij, nee...

ARIEL

Uw rechten zijn u voorgelezen. U bent uit uw huis gehaald. U had goddomme een blinddoek om. Denkt u dat wij dat met onze vrienden flikken?

KATURIAN

We zijn geen vrienden, nee. Maar desalniettemin hoop ik dat we ook geen vijanden zijn.

ARIEL (*Pauze*)

Ik sla jou zo meteen die godverdomde kop van je romp.

KATURIAN (*Pauze*)

Hè?

ARIEL

Mompel ik? Tupolski, ben ik aan het mompelen?

TUPOLSKI

Nee, je mompelt niet. Je praat heel duidelijk.

ARIEL

Ik dacht ook niet dat ik aan het mompelen was.

KATURIAN

Doet u ook niet... Ik zal alles wat u wilt beantwoorden. U hoeft niet...

ARIEL

'U zult alles wat wij willen beantwoorden'. Dat was de vraag helemaal niet. 'U zult alles wat wij willen beantwoorden'. De vraag was 'In hoeverre gaat u ons dwingen u in de tussentijd verrot te slaan' dat was de vraag.

KATURIAN

Ik zal proberen u niet te dwingen me verrot te slaan, vanwege het feit dat ik alles zal beantwoorden.

TUPOLSKI

Nou, dat is een begin, niet waar?

*Terwijl hij **KATURIAN** observeert, slentert **ARIEL** naar een zijmuur waar hij een sigaret gaat roken.*

Waarom, vermoedt u, hebben wij u hierheen gebracht? U moet toch een vermoeden hebben.

ARIEL

Luister, waarom beginnen we hem niet meteen te martelen en besparen ons al die shit?

KATURIAN

Wat...?

TUPOLSKI

Wie heeft de leiding in deze zaak, Ariel, jij of ik? (*Pauze*) Dank je. Luister niet naar hem. Dus, waarom, vermoedt u, hebben wij u hierheen gebracht?

KATURIAN

Ik heb mijn hersens gepijnigd maar, maar ik kan niets bedenken.

TUPOLSKI

U heeft uw hersens gepijnigd, maar u kunt niets bedenken?

KATURIAN

Nee.

TUPOLSKI

Wat nou, ja of nee?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Hè?

KATURIAN

Omdat ik nooit iets heb gedaan. Ik heb nooit iets anti-politie gedaan, ik heb nooit iets anti-staat gedaan...

TUPOLSKI

U heeft uw hersens gepijnigd, maar u kunt geen enkele reden bedenken waarom we u hierheen hebben gebracht?

KATURIAN

Ik kan een reden bedenken, of niet een reden maar iets waarvan ik denk dat het er verband mee moet hebben, hoewel ik niet zie hoe het er verband mee kan hebben.

TUPOLSKI

Verband met wat? Van wat met wat? Of, van wat met wat?

KATURIAN

Wat? Gewoon, dat u mijn verhalen ook heeft meegenomen toen u mij meenam, en dat u ze hier heeft, dat is het enige.

TUPOLSKI

En dat ik ze waar heb. Heeft u soms in de papieren gekeken die ik hier voor me heb liggen?

KATURIAN

Ik heb niet gekeken...

TUPOLSKI

Papieren die, wie weet, misschien wel ontzettend vertrouwelijk, heel erg geheim zouden kunnen zijn.

KATURIAN

Mijn oog viel op de titels, toen ik toevallig die richting uit keek.

TUPOLSKI

Ah, ze lagen bij wijze van spreken in de periferie van uw gezichtvermogen?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Maar, wacht even, als ze in de periferie van uw gezichtsvermogen liggen, had u zich zo moeten omdraaien...

TUPOLSKI draait naar opzij, terwijl hij een blik op de papieren werpt.

Kijk, zo. Van opzij, zo...

KATURIAN

Ik bedoelde...

TUPOLSKI

Ziet U? Zo. Van opzij.

KATURIAN

Ik bedoelde de periferie van mijn gezichtsvermogen aan de onderkant van mijn ogen.

TUPOLSKI

Oh, de periferie van uw gezichtsvermogen aan de onderkant van uw ogen.

KATURIAN

Ik weet niet of daar een woord voor bestaat.

TUPOLSKI

Daar bestaat geen woord voor. (*Pauze*) Waarom zou er een verband zijn, uw verhalen, dat u hierheen bent gebracht. Het is geen misdad als je een verhaal schrijft.

KATURIAN

Dat dacht ik ook.

TUPOLSKI

Binnen bepaalde restricties...

KATURIAN

Natuurlijk.

TUPOLSKI

De staatsveiligheid, de veiligheid van het algemeen hoe-het-ook-heten-mag. Ik zou ze niet eens restricties noemen.

KATURIAN

Ik zou ze geen restricties noemen.

TUPOLSKI

Ik zou ze richtlijnen noemen.

KATURIAN

Richtlijnen, ja.

TUPOLSKI

Binnen zekere richtlijnen, de veiligheid van het hoe-het-ook, is het geen misdaad als je een verhaal schrijft.

KATURIAN

Dat dacht ik ook. Dat is alles.

TUPOLSKI

Wat is alles?

KATURIAN

Ik bedoel, ik ben het ermee eens. Je leest van die dingen, van die zogenaamde 'verhalen', 'De politie is zus en zo', 'De regering is zus en zo'. Al die politieke... hoe moet je dat noemen? 'De regering moet dit doen'. Alsjeblieft. Sodemieter toch op. Weet u wat ik zeg? Ik zeg als je politiek iets te verhapstukken hebt, als je een politieke hoeheet-dat hebt, schrijf dan goddomme een verhandeling, dan weet je tenminste waar je staat. Ik zeg, laat me met rust met je links dit, met je rechts dat en vertel me godverdomme een verhaal. Snapt u? Een groot man heeft ooit gezegd 'De eerste plicht van een verhalenverteller is een verhaal vertellen', en daar geloof ik met hart en ziel in. 'De eerste plicht van een verhalenverteller is een verhaal vertellen'. Of was het 'De enige plicht van een verhalenverteller is een verhaal vertellen'? Ja, misschien was het 'De enige plicht van een verhalenverteller is een verhaal vertellen', ik kan het me niet herinneren, maar in ieder geval, dat is wat ik doe, verhalen vertellen. Niets te verhapstukken, niets. Geen sociaal gedoe. En daarom begrijp ik niet, als dat de reden is waarom u me hierheen heeft gebracht, begrijp ik niet, wat de reden zou kunnen zijn, tenzij er per ongeluk iets politieks in is geslopen of iets wat politiek leek, erin is geslopen, in dat geval moet u me laten zien waar het zit. Laat me zien waar dat rotting zit. Ik haal het er meteen uit. Ik verbrand het, goddomme. Snapt u?

Pauze. TUPOLSKI staart hem aan.

Snapt u wat ik bedoel?

TUPOLSKI

Ik moet nu dit formulier invullen. Het is een formulier voor het geval u iets ergs overkomt tijdens het voorarrest. (*Pauze*) Er is hier een vergissing gemaakt met uw naam, geloof ik. Uw achternaam is Katurian, ja?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Zie je wel, hier staat Katurian als uw voornaam.

KATURIAN

Mijn voornaam is Katurian.

TUPOLSKI (*Pauze*)

Uw voornaam is Katurian?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

En uw achternaam is Katurian?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Uw naam is Katurian Katurian?

KATURIAN

Mijn ouders waren vreemde mensen.

TUPOLSKI

Hm. Initiaal tussen de twee namen?

KATURIAN

K.

TUPOLSKI kijkt naar hem. KATURIAN knikt, haalt zijn schouders op.

TUPOLSKI

Uw naam is Katurian Katurian Katurian?

KATURIAN

Zoals ik al zei, mijn ouders waren vreemde mensen.

TUPOLSKI

Mm. In plaats van 'Vreemd' zou ik zeggen 'Stelletje godverdomde idioten'.

KATURIAN

Daar ben ik het niet mee oneens.

TUPOLSKI

Uw adres is Kamenice 4443?

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Daar woont u met...?

KATURIAN

Mijn broer. Michal.

TUPOLSKI

Ah, Michal. In ieder geval niet dat verdomde 'Katurian'!

ARIEL

Hij is achterlijk uw broer, hè?

KATURIAN

Hij is niet verstandelijk gehandicapt, nee. Hij is soms wat langzaam van begrip.

ARIEL

Hij is wat langzaam van begrip. Okay.

TUPOLSKI

Naaste familie?

KATURIAN

Michal. Mijn naaste familie?

TUPOLSKI

Gewoon formaliteiten, Katurian. Snapt u wat ik bedoel? (*Pauze*) Werkkring.

KATURIAN

Het abattoir van Kamenice.

ARIEL

Die schrijver toch.

KATURIAN

Het is niet zo erg.

TUPOLSKI

Bevalt het werk u daar?

KATURIAN

Nee, maar het is niet zo erg.

ARIEL

Beesten aan stukken snijden.

KATURIAN

Ik snijd de boel daar niet aan stukken. Ik ruim de boel daar alleen op.

ARIEL

Oh, je snijdt de boel daar niet aan stukken. Je ruimt de boel daar alleen op.

KATURIAN

Ja.

ARIEL

Juist.

KATURIAN

Ik ruim het alleen op.

ARIEL

Je ruimt het alleen op. Je snijdt niet.

KATURIAN

Ja.

ARIEL

Juist.

Pauze. TUPOLSKI legt zijn pen neer, scheurt dan het formulier dat hij in aan het vullen was, doormidden.

TUPOLSKI

Dat was geen formulier voor het geval u iets ergs overkomt tijdens het voorarrest. Ik was gewoon aan het stangen.

KATURIAN

Wat was het dan?

TUPOLSKI

Het was een stuk papier dat ik toch al doormidden wilde scheuren.

TUPOLSKI bladert snel door de stapel verhalen, tot hij vindt wat hij zoekt.

Hier is het, 'De appelmanneltjes'.

KATURIAN

Wat is daarmee?

ARIEL slentert terug naar de tafel, gaat zitten, drukt zijn sigaret uit, terwijl

TUPOLSKI het verhaal vluchtig doorleest.

Het is niet een van mijn beste. (*Pauze*) Hoewel, het is behoorlijk goed.

TUPOLSKI

Dit is een verhaal, dat begint met, er is een klein meisje en haar vader behandelt haar slecht...

KATURIAN

Hij slaat haar en zo. Hij is een...

TUPOLSKI

U schijnt een hoop verh... Hij is een wat?

KATURIAN

Wat?

TUPOLSKI

De vader.

ARIEL

'Hij is een...' iets, zei u.

TUPOLSKI

Hij staat voor iets, of niet?

KATURIAN

Hij staat voor een slechte vader. Hij is een slechte vader. Wat bedoelt u met 'Staat voor'?

TUPOLSKI

Hij is een slechte vader.

KATURIAN

Ja. Hij slaat het kleine meisje voortdurend.

TUPOLSKI

Daarom is hij een slechte vader.

KATURIAN

Ja.

TUPOLSKI

Wat doet hij nog meer met het kleine meisje, als 'Hij is een slechte vader' is?

KATURIAN

Alles wat het verhaal vertelt is, denk ik, dat de vader het kleine meisje slecht behandelt.

U kunt uw eigen conclusies trekken.